

OKÉNKO

D O F A R N O S T I

VYDÁVÁ FARNOST SV. VÁCLAVA V LETOHRADĚ

Ročník XXVIII

Prosinec 2019

číslo 12

Hle bříza

unavená tanečnice v letních šatech
nyní mrzne podzimním mrazíkem
a z rána zive
pomáchané krajky zplihlých šatů
cestu razí si
k lepšímu zítřku
když opar zdvihá se nad městem
a slunce nemělo ještě čas
křičí ráno k mlčenlivým lidem
je bříza zívající
opuštěna se svým strachem
o své šaty

Luděk Zlesák

Heslo Jiřího z Poděbrad bylo: „Pravda Páně zvítězí“. My jsme si to zjednodušili na: „Pravda zvítězí“. Vidíme však, že nás svoboda rozděluje, protože není „Páně“. My křesťané bychom se měli vrátit k tomu původnímu.

Jan Rybář

Úvodem

Advent je přicházením očekávaného. Co, nebo koho čekáme? Čím jsou pro nás Vánoce? Pokolikáté je budeme slavit? Které byly nejkrásnější? Hledáme jejich nejhlubší smysl. Ani v kriminále, ani při úmrtí blízkého člověka, smysl neztrácí. Věci nejsou nejdůležitější, moudrost je cennější. Vyhlížíme uzdravování životního prostředí. Každý k němu můžeme přispět. V čem se začneme uskromňovat? Co dáme matce Zemi k Vánocům? Z našeho odpovědného a šetrného života by se radoval i Bůh. Jak se budeme chovat k našim nejbližším? A jak k těm vzdáleným? Za našim přáním pokoje (šalomu) stojí životní příklad toho, jehož narozeniny budeme slavit. Jeho způsob přátelství k nám nás velice zaujal. Jsme za něj vděční a chceme k němu přispívat, neboť jeho přátelství povznáší a je nakažlivé. Střelec z Ostravy byl prý laskavým člověkem. Je možné, že mu přeskočilo. Kdyby ale někdo z utečenců po všem strašném strádání a nevládnost některých Evropanů, v pohnutí myslil zabil i jen jednoho člověka to by bylo řevu a odsuzování. Jaké Vánoce budou mít lidé v zemích, kde se válčí nebo lidé na útěku? Sedm minut po oznámení ostravského vraždění se začala šířit zpráva, že vraždil imigrantský islámský terorista. /v

ADVENT

je doba očekávání, doba nadějí. Tak vykládá Slovník cizích slov (1981) význam slova advent. Naděje znamená očekávání něčeho dobrého. Toho roku 1981 to bylo např. ještě očekávání pádu totality. Kdy už se konečně potopí? (To už do té lodi teklo...) Teď jsme jaksi bez starosti o svobodu a čekáme na „veselé vánoce“, na příští dovolenou, lepší zdraví, vyplnění horoskopu, výhru v sázce, na zážitky a zábavu... Čekáme dlouhý a šťastný život, že se nám vyhne všechno zlé...

My křesťané čekáme Boží požehnání, sílu v těžkých životních zkouškách, na stále větší důvěru v blízkost Boží, u nás katolíků na tělesnou blízkost Krista v Eucharistii. Sice se nějaké špinavé vody převalují přes palubu naší archy-církve, ale víme, že se tato loď nepotopí. Ježíš to výslovně slíbil Petrovi. Konec miliard galaxií je v nedohlednu miliard let, ale náš konec pozemského putování JE v dohlednu: čeká nás Kristova náruč!

Jan Rybář

Mahátma Gándhí
(narodil se před 150ti roky)

Žij, jako bys měl zítra zemřít. Uč se, jako bys měl navždy žít.

Netoužím po pomíjivém pozemském království. Usiluji o království nebeské. Jimž je duchovní osvobození. K tomuto cíli pro mě není nutno, abych hledal útočiště v jeskyni. Nosím svou jeskyni s sebou.

Až se vaše země a moje země sejdou v naukách stanovených Kristem v „Horském kázání na hoře“, pak vyřešíme problémy nejen našich zemí, ale zemí celého světa.

Politika zbavená náboženstvím se stává léčkou, protože vraždí duši.

Pro svoje přesvědčení jsem ochoten a připraven zemřít, ale pro nikoho a pro nic ve světě nejsem ochoten vraždit.

Co by byla Evropa bez Krista?

Každý z nás je příkladem pro někoho jiného a každý z nás je povinen vytvářet takovou budoucnost, jakou si přejeme.

Zbabělým vychovatelům se nikdy nepodaří vychovat z mladíků hrdiny a kdo se neumí ovládat, nemůže je naučit cennému sebeovládání.

Rozum je zdrojem vši ctnosti.

JEDNÁŠ-LI TAKTO, JSI KŘESŤAN

Katakomby navštěvují poprvé v životě. Toto místo nám říká mnohé. Můžeme přemýšlet o životě lidí, kteří se museli skrývat, o jejich kultuře pohřbívání mrtvých a o slavení eucharistie zde uvnitř.

Je to nepěkný historický okamžik, který nebyl překonán. Katakomby jsou tu i dnes a je jich mnoho. Jsou v jiných zemích, kde lidé musejí předstírat, že slaví narozeniny nebo svátek, a přitom slaví eucharistii, protože je to tam zakázané. I dnes je mnoho křesťanů pronásledovaných, více než v prvních stáletích. Tato skutečnost – katakomby, pronásledování křesťanů – a dnešní čtení mi přivádějí na mysl tři slova: identita, místo a naděje. Identita lidí, kteří se zde scházeli, aby slavili eucharistii a chválili Pána, je stejná jako těch našich bratří v mnoha zemích, kde být křesťanem je zločin. Nemají tam žádná práva. Identita křesťana je ta, kterou jsme slyšeli v blahoslavenstvích. Neexistuje jiná. Jednáš-li takto, žiješ-li takto, jsi křesťan. Někdo řekne: „Já patřím do toho a toho sdružení a k onomu hnutí.“ Ano, to je krásné. Je to však jen tušení ve srovnání s touto realitou. Tvůj průkaz totožnosti je toto – a pokud ho nemáš, je k ničemu příslušnost ke sdružením či hnutím.

Někdo řekne, že „není snadné tak žít. Nevím, jak na to“. Pomůže nám to pochopit jiný evangelní úryvek, který je jakýmsi našim soudním protokolem. Je to 2. kapitola Matoušova evangelia. S těmito dvěma úryvky vlastním životem ukážeme svou křesťanskou identitu. Jinak tato identita neexistuje. Druhé slovo je: místo. Sem se lidé přicházeli ukrýt, aby byli v bezpečí, a také pohřbívat své mrtvé. Dnes lidé také slaví eucharistii v úkrytu – v zemích, kde je to zakázáno. Vzpomínám na řeholní sestru v Albánii, která byla v časech komunismu v převýšovaném táboře, kde kněží měli zákaz vysluhovat svátosti, a tato sestra zde potají křtila. Lidé věděli, že křtí, a matky k ní přicházely s dětmi. Ona však neměla ani čím nabrat vodu, takže použila třeba botu, do níž nabrala vodu z řeky. Křesťanovo místo je vlastně všude – nemáme v životě privilegované místo. Někteří

KÁZÁNÍ Pavla Pokorného, evangelického faráře, z Vinohrad

Čtení: Dt 30: 11-20 Text: Mk 1: 14-15
„Naplnil se čas - už je to tady“, říká Ježíš a srdce jeho posluchačů se zachvějí. Teď se události dávají do pohybu. Něco podstatného se mění.

„Už je to tady!“, volali lidé na náměstích v listopadu 1989 před třiceti lety. Čas dospěje ke zlomovému bodu, číše přeteče, okolnosti se příhodně sejdou, doba těhotná očekáváním začíná přinášet své plody. To jsou krásné chvíle. Okamžiky, které povzbuzují, nabíjejí, aktivizují.

A pak jsou zas časy tíživé, hodiny z olova, časy jakoby nehybné, anebo se jakoby

Z KÁZÁNÍ FRANTIŠKA

z 1. neděle adventní

Konzumismus je virus, který napadá víru u kořene, protože ti namlouvá, že život závisí pouze na tom, co máš, a tak zapomínáš na Boha, který ti jde vstříc a je po tvém boku. Pán přichází, ale ty následuješ spíše naskytající se chutě. Bratr klepe na tvoje dveře, ale obtěžuje, protože ruší tvoje plány, a to je konzumistický postoj sobectví. Když Ježíš v evangeliu vyjmenovává nebezpečí víry, neobává se mocných nepřátel, nevraživosti a pronásledování. To všechno sice bylo, je a bude, ale neoslabuje víru. Opravdovým ohrožením víry je to, co uspává srdce, a to je závislost na návycích, zatěžování a roztěkanost srdce starostmi (srov. Lk 21,34).

Potom se žije pro věci a už se neví proč. Vlastní se množství dober, ale už se neprozkazuje dobro. Domy se plní věcmi, ale chybějí děti. Plytvá se časem na rozmary a není čas pro Boha a pro druhé. Žije-li se však pro věci, nikdy jich není dost. Roste chtivost, a v této honbě se druzí stávají nesnázi, což

by si je přáli, jsou to kvalifikovaní křesťané, avšak vystavují se riziku, že sice zůstanou kvalifikovanými, ale přestanou být křesťany. Dnes si můžeme položit otázku: kde se cítím nejbezpečnější? V rukou Božích, nebo s jinými věcmi, jinými jistotami, které si pronajímáme, ale nakonec padnou a nemají soudržnost? Ti křesťané, kteří žili a žijí v rukou Božích, jsou muži a ženami naděje. A to je ono třetí slovo, které mne dnes napadá: naděje. Ve druhém čtení jsme slyšeli o vidění konce, až bude vše učiněno znovu, až bude znovu stvořena vlast, kam všichni dojdeme. A ke vstupu nebude zapotřebí ničeho zvláštního, nebudou se po nás chtít sofistikované postoje. Jen ukážeme svůj průkaz totožnosti. V pořádku, jdi dál. Naše naděje je v nebi – tam je zakotvena, a my držíme v rukou provaz, podporujeme se navzájem a hledíme ke břehu řeky, již musíme přejít.

František, biskup římský

sunoucí k horšímu, časy takřka beznadějně. V čem žijeme nyní? Jaký je tento čas? Co s námi dělá? K čemu je vhodný a příhodný?

Ježíš říká: „Naplnil se čas!“ Ale co tím vlastně říká? Že se sešly vhodné okolnosti? Společenské, politické, ekonomické? Okolnosti příhodné pro změnu? Že jsou lidé konečně duchovně připraveni, spirituálně hladoví, otevření oslovení? Nezdá se. Byli spíše politicky zoufalí. Jan Křtitel byl uvězněn, opakovaná vzepětí proti moci Říma nikam nevedla. Byli duchovně skeptičtí – z Galileje žádný prorok nepovstane; Mesiáš sice někdy čekali, ale docela jiného. Ježíš neoznámuje, že se časy mění a doba nazrála, nýbrž přichází se svou zvěstí spíše době navzdory. Protože nikoli doba a její okolnosti, nýbrž

potom ústí do pocitu ohrožení, nespokojenosti a zloby. Narůstá nenávisť. Chci víc a víc a víc... Vidíme to dnes tam, kde kraluje konzumismus. Kolik násilí i jen slovního, kolik zloby a snahy najít za každou cenu nepřítel! A tak zatímco se svět plní smrtícími zbraněmi, nevšímáme si, že vyzbrojujeme srdce vztekem.

Z toho všeho nás chce Ježíš probudit. Činí tak slovesem: „Bděte“ (Mt 24,42). Bdění bylo zaměstnání hlídek, které držely stráž, zatímco všichni spali. Bdít znamená neupadnout do spánku, do něhož jsou pohrouženi všichni. K bdění je třeba mít pevnou naději, že noc nepotrvá navždy a brzo nadejde jítro. Tak je tomu i s námi. Až přijde Bůh, rozzáří svým světlem i ty nejhustší temnoty. Dnes je však na nás, abychom bděli, přemohli pokušení, že smyslem života je hromadění, demaskovali šalbu, že velký majetek obšťastňuje, odolali oslnivým světélkům konzumu, jež tento měsíc blikají všude, a věřili, že modlitba a dobročinná láska nejsou ztrátou času, nýbrž tím největším pokladem.

Bůh určuje svůj čas. Bůh věci mění. Boží čas je jiný než lidský - je jiný než naše pocity, naše porozumění a vnímání času, ve kterém právě žijeme.

My se ovšem necháváme časem hodně určovat. „Taková byla doba!“ říkáváme s povzdechem omluvně, když si začneme připouštět svou pasivitu a neschopnost v minulosti. Ale je to tak? Bránila nám doba totality žít radostně a nadějně naší křesťanskou vírou? A zničí nadcházející doba samofinancování mizející atoly našich sborů?

Kdyby to tak bylo, kdyby opravdu tolik záleželo na době, tak proč jsme se jako církve nerozvinuli a nerozkvetli v tom čase, který máme právě teď téměř za sebou? V době, kdy jsme užívali plnou svobodu a zároveň plnou finanční podporu od státu? Nebo snad začneme hledat další výmluvy, proč a v čem byla a je i tahle doba nepřívznivá? Budeme si pěstovat svou ublíženost, ukřivďenost, pocity ponížení a méněcennosti? To by asi k ničemu dobrému nevedlo.

Samozřejmě musíme hledět své době a soudobé společnosti porozumět. Lidem porozumět! Časy se mění, nové otázky, potřeby a touhy se vynořují. A po nové odpovědnosti volají. Ale právě naše odpovědnost nemůže záviset na tom, k čemu je doba příhodná a čemu brání. Ježíš říká: „Naplnil se čas!“ - jde o skutečnost, která nastává Božím rozhodnutím navzdory lidským časům a jejich příhodnosti či nepřítelosti. Plností času je Kristus sám. Jeho příchod, jeho zjevení, jeho přítomnost, jeho slovo. Po Kristově vzkříšení a seslání jeho Ducha je náš čas pořádku plný. Není nač čekat. Není co lepšího očekávat. Nebude líp. Nebude líp v tom smyslu, že se neobjeví lepší, hlubší, vydatnější zdroj života, než který tu už je. Naplnil se čas a přiblížilo se krá-

lovství Boží. Boží království je blízko. Je na dosah. Dveře k plnému životu jsou otevřené a nikdo a nic je nemůže zavřít.

Ježíš to potvrzuje a vyhláší: „Přiblížilo se království boží“. Ano, je na dosah. Ale nic víc. Takže jak je to? To tedy nastalo? Proč rovnou nepřišlo naplno? Proč takové Ano i Ne? Proč taková zvěst, která těší a uklidňuje, a zároveň rozjítřuje a provokuje?

Možná proto, že má-li to být naděje opravdu pro nás a naše, tak to prostě bez nás nejde. Bůh od začátku stojí u naše partnerství, o naši účast. Tvoří, dává, oslovuje, zve, jasně pojmenuje, co k čemu vede a varuje, ale o možnost volby nás nikdy nepřipraví. Ani kolem toho stromu poznání dobrého a zlého v ráji ohrádku nepostavil. Nestaví nás před hotovou věc, cítí naši svobodu. Protože bez ní by se i z nebe stala jenom zlatá klec. To jen my často podléháme iluzi, že je možno je nastolit bez ohledu na příjemce pevnou rukou, velkodušně je zařadit a postavit druhé před hotovou věc.

Ježíš říká: „Ano, království boží je blízko, je na dosah, dokonce je mezi vámi“, ale zároveň mluví o tom, že do něho někteří vejdou a jiní ne. Ano, ten zdroj života určitě není daleko, není nepřístupný, není nereálný, není mimo dosah, ale zbývá ten krůček. Je třeba tam vstoupit, je třeba ten krůček udělat, je třeba je přijmout.

A v řadě podobností a obrazných výroků pak Ježíš upřesňuje, jak. Jsou to samé paradoxy: vstupují právě ti, kdo na to, jak se zdá, nemají - chudí duchem, děti, všelijak nábožensky nedokonalí a problematičtí a sociálně vyloučení, první tam budou poslední a naopak... Co si z toho vzít? Jak tomu rozumět?

Nejspíš, že to není o síle, ani o té duchovní, že to není otázka výkonu. Že se do toho království nelze sebevědomě vlomit pevnou rukou, mocným vyznáním se ho zmocnit, hrdě a majetnicky se do něho přihlásit. Vstoupit do něho je spíše jako přijmout dar. Síla, schopnosti a postavení - i to zbožné - jsou spíš na překážku. V nich si vždycky chceme vládnout sami, v nich přichází ke slovu jen naše vláda. A slabost a chudoba (chudoba v žádném ohledu!) nejsou důvodem k beznaději... Do Božího království se vstupuje, jako když vezmeš darované. Nezaslouženě, nehodně. Jen je umět plně přijmout! Vzít za své. Nenechat si od něho odstup. Vážít si toho daru, neodložit ho někam na policičku jako nechtěného porcelánového jelena, nebo pěkně vázanou bibli, ale užívat ho radostně, každodenně. Chodit k té studánce, pít.

Ježíš říká: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangelii.“ Teprve takhle je to celé. Boží strana a lidská strana. Bůh naplnil čas, nalil plnou číši, otevřel dveře a od nás čeká ten krůček - pokání a víru.

Pokání a víra, to je dvojí v jednom. Pokání bez víry, to je vyznávání vin uvězněné v minulosti. Je to sebelítost a nářek nad sebou samými. Plačtivě „jsme špatní, bídní, zabředli jsme kamsi, kde se nám nelíbí, co

jen s námi bude?“. Točíme se v kruhu. Pravé pokání je spojeno s vírou. Je obratem k nezasloužené naději. Jsme zlí, jsme hříšní, a přece může evangelium vstoupit i mezi nás. Do nás. Křesťanská víra je nadějí bez optimismu, pravil jeden náš skotský souvěrec. Ve víře se ojedeme bez optimistických očekávání, že se společnost změní, že se v ní probudí zájem o duchovno, že Pán Bůh nedopustí, aby naše církve zanikla, že odněkud přijdou lidé a peníze... Víra volá: Aj, ty, milý budižkníčemo, jdi a už nehřeš, tj. nepropadej se do své bezmoci a beznaděje, chop se darů Kristových a pusť je do světa!

V osmdesátých letech, kdy jsme ani netušili, co je to rap, jsme s kapelou rapovali písničku Štěpána Hájka: „To ti vadí, to tě mrzí, že nemůžeš to, co chceš, zabalils to příliš brzy, musíš slyšet: Vstaň a běž. Království, po kterém toužíš, nablízku je den co den, háček je v tom komu sloužíš a proč chceš být svoboděn. Hej, nečekej, až se vrátí právo, nečekej, až se změní svět. Času je málo, než jít za zdravím. S pravdou je třeba začít hned.“

Křesťanská víra je prostě důvěrou, že Bůh je věčný a svatý a Kristovo evangelium je síla nehynoucí. Nic jiného, žádné vnější opory. Víra tak ze sebe setřásá pověrečné recepty na úspěch, modlářská vyhlížení silných osobností a snadných řešení, protože se spoléhá na podstatu - že pravda je v lásce a láska je v pravdě. A co ta slova znamenají a jak se spolu rýmují, je tajemstvím evangelia. A my se k němu vztahujeme, čerpáme z něho a učíme se z něho. Čteme bibli, ne jako návod, ale jako mocnou inspiraci. Čteme ji se zájmem především o zákon Kristův a praxi apoštolů. Jako soli je třeba téhle inspirace: Více sluší poslouchati Boha než lidí, sluší se pomáhat chudým, otvírat dům přichozím, otvírat se setkáním, zastat se spravedlnosti...

Kdo ví, zda takhle slanosť neproměňuje hodiny z olova, zda právě ona v předstihu nepřipravuje nenápadně cestu těm krásným chvílím, které pak přijdou a srdce mnohých jimi pookřejí. A budou pak třeba mluvit o příznivých okolnostech, jež nastaly jakoby samy od sebe. A i kdyby nemluvíli a i kdyby se mnoho hmatatelného nedělo, víra prostě žije touto pravdou a nadějí. Pane, díky za tvoje evangelium, za tvého Ducha! Amen.

„Já jsem počata bez poskvrny“ - řekla Matka Ježíšova roku 1858 při svém zjevení v Lurdech. Tohle ovšem už slavili v 9. století v Cařihradě, u nás to slavíme 8. prosince. Většinou lidí není jasné, o čem jde, protože se kazatelé obávají říci naplno, že je to oslava manželského tělesného spojení Mariiných rodičů, a to spojení bez poskvrny dědičného hříchu. (Dědičný hřích je hřích vzdoru člověka vůči Bohu).

Moje babička vzpomínala, že se s dědečkem večer pomodlili, pak skočili do peřin a řekli si: „ať to bude holka nebo kluk!“ A měli 7 dětí, než dědeček úrazem umřel. Jaké to křesťanské počítání člověka! Počítání když ne neposkvrněné, tak jistě lidsky čisté. Bůh stvořil člověka podle svého obrazu (Gen 1, 26-27). Člověk je tedy spolustvořitel - a my při každém porodu dodnes zažíváme v úžasu stvoření člověka „z ničeho“, v lůně ženy. I sám Bůh přišel v Kristu skrze lůno ženy! Jak úžasné se na to dívá křesťanství!

Jan Rybář

DEMOKRACIE A HODNOTY DNES

Projev předsedy Ústavního soudu Pavla Rychetského na konferenci Evropa bez železné opony: „30 let svobody“

Hezké odpoledne, pravidelným jevem každé konference je, že s přibývajícím časem ubývá účastníků. Musím říct, že vás obdivuji, že jste vydrželi. Já jsem musel, ale u vás to bylo dobrovolné rozhodnutí.

Pravděpodobně se ode mne nyní očekává jakési závěrečné shrnutí našeho celodenního diskursu na témata velmi ožehavá. Je to úkol velmi ošidný, protože se zcela přirozeně všichni mí předřečníci v mnohém neshodli. Přesto se o to pokusím. Jsem rád, že naše celodenní rokování bylo zahájeno připomenutím osobnosti Václava Havla, která bude - přinejmenším pro mne - trvale připomínat mravní a etický rozměr procesu, který vyústil v pád komunistického režimu v Československu.

Nemohu si proto odpustit alespoň jednu osobní vzpomínku na okamžiky, které jsem spolu s ostatními prožíval na přelomu listopadu a prosince roku 1989, kdy jsme - pod názvem Občanské fórum - ještě přebývali v podzemí pražského divadla Laterna Magika a netušili jsme, zda naše cesta odtamtud bude směřovat do vězení anebo do vlády. Použiji pro ten okamžik název slavné knihy Stefana Zweiga: Hvězdné hodiny lidstva.

Naše cesta se vydala tím druhým směrem a náhle jsme byli postaveni před výzvou, koho nominovat do vlády. Václav Havel mě tenkrát oslovil se žádostí, abych navrhl budoucího ministra spravedlnosti české vlády. Nemohl mě napadnout nikdo jiný, než advokátka Dagmar Burešová, která po léta tzv. normalizace statečně zastupovala disidenty v řadě soudních sporů. Václav můj ná-

vrh přivítal a říká: „Tak ji sežeň a přemluv, jmenování bude v 8 hodin.“ Podotýkám, že bylo asi kolem páté odpolední a já jsem se domníval, že myslí osmou hodinu ranní následujícího dne.

Zázrakem jsem se z jediného telefonu, který byl ve vrátnici onoho divadla, Dáše dovolal a přesvědčil ji, aby se následující den připravila na svou inauguraci ministryní spravedlnosti. Po návratu do suterénu divadla to hrdě oznamuji Havlovi, ale ten opáčí: „Ne zítra – dnes v 8 hodin večer!“ Běžím znovu k telefonu a Dáša říká: „Tak to neexistuje, mám na hlavě natáčky, jsem v tepláčkách, nikam nejdu.“ Nakonec jsem ji přesvědčil.

Ve stejný okamžik jsme měli navrhnout budoucího ministra životního prostředí. A zcela samozřejmě jsme ukázali na Josefa Vavrouška, celoživotního odborníka a zastávce ekologických hodnot. Proč to říkám – to jsou ty Zweigovy Hvězdné hodiny lidstva, které se neopakují a které jsou v dějinách národů ojedinelé, pokud se vůbec poštěstí. Nikdo z nás totiž neuvažoval podle jakýchsi ideologických nebo partajních kritérií – hledali jsme prostě toho nejlepšího.

K událostem konce roku 1989 mi dovolte ještě jednu osobní poznámku. Soudím, že samozřejmě hlavní příčinou pádu režimu v našem prostoru byl totální kolaps v Sovětském svazu, jehož společným podhoubím bylo zhroucení direktivně řízené a centrálně plánované ekonomiky. Troufám si vyslovit smělou myšlenku – v Polsku, Maďarsku, NDR a dalších zemích šlo o „vzpouře žaludků“. Lidi vyhnala do ulic bída a hlad. To ovšem neplatilo o tehdejší Československu, které si dokázalo ještě jakž takž díky své průmyslové vyspělosti udržet relativně přijatelné materiální podmínky téměř do posledního okamžiku.

Ale stejně tak do posledního okamžiku bylo baštou té nejhorší nesvobody, režimu země okupované od srpna 1968 s loutkovou vládou zcela závislou na kremelské věrchušce. Myslí si, že masové demonstrace lidí v Praze a Bratislavě a posléze i ostatních částech země, nebyly prima facie vzpourou žaludků, ale vzpourou ducha. Lidem se zachtělo svobody, chtěli, aby jim byla vrácena lidská důstojnost.

Vážené dámy a pánové, od té doby uplynulo třicet let. Je to málo, nebo dost na přeměnu ztotočené společnosti autoritativního režimu vlády jedné strany na svobodnou demokratickou společnost – liberální demokracii – jak se poněkud nepřesně ustálilo pojmenování toho, co naše ústava přesněji označuje jako demokratický právní stát? Ještě před deseti lety se zdálo, že slovy Francise Fukuyamy pádem tzv. železné opony dějiny v podstatě skončily. Ukázalo se, a zejména vývoj posledních deseti let nejen u nás, ale napříč naší euroatlantickou civilizací, mu nedává za pravdu.

V Ústavě České republiky se po jejím ustavení objevila nově vymezená definice státu – demokratický právní stát založený na účt

k lidským právům a svobodám. Tradiční pojetí demokracie jako Lincolnovy vlády lidu je doplněno o vládu práva. Jde o výsledek poznání, že tradiční vláda opírající se pouze o momentální většinou vůli si nesmí činit nárok na absolutní legitimitu. Ani zřetelně a demokraticky vyjádřená většinová vůle nemůže z nikoho učinit výlučného držitele pravdy. Uznání demokratické vlády a respekt občanů k jejímu vládnutí je sice podmínkou její legitimacy, ale nikoli podmínkou dostatečnou.

Spojení slov „demokratický a právní“ stát vyjadřuje dichotomii dvou elementárních požadavků, které teprve společně mohou položit dostatečný základ pro legitimitu každé formy vládnutí. I jejich naplňování bude ovšem trvale spojeno s otázkou, zda taková legitimita je neohraničená anebo zda lze pojmenovat její nepřekročitelné limity. Reakce na obě světové války a totalitní režimy minulého století spolu s poznáním, že demokracii lze v mantinelech toliko formálního pojetí vlády pozitivního práva zrušit i demokratickou cestou, že tedy demokracie je schopna sama sebe zničit, vyústily v materiální pojetí právního státu.

Události, které u nás doma, v některých sousedních státech, ale leckde i v Evropě na západ od nás sledujeme v posledních několika letech, otevírají celou řadu otázek. Zdálo se, že sedmdesát let po druhé světové válce již byly zažehnány všechny krize, že revoluce, které Evropu rozdělovaly, byly nahrazeny společnou evropskou evolucí. Zdálo se, že společně bohatnutí, spolupráce, bezpečnost a blahobyt povedou k široce přijímané myšlence pokračující evropské integrace. Před necelými deseti lety byla Evropská unie zasažena bouří finanční a dluhové krize, která obnažila skrývané a neléčené bolesti celého systému.

Nedlouho poté se členské státy EU začaly názorově štěpit v důsledku náhlého přílivu uprchlíků ze zemí rozvrácených válkou a byla veta po dřívějším optimismu a jednomyslném konsensu o další integraci. Za reálné nebezpečí pro současnou Evropu, která byla po dobu delší sedmdesáti let uchráněna hrůz globálních válek a vzájemné národní nesnášlivosti, dnes lze vnímat vzrůst národní a etnické sebezahlednosti, xenofobie a někdy i antisemitismu. Pohled na mrtvé děti vyplavené spolu s rodiči na středomořské pláži, obsazené evropskými turisty, je pro naši civilizaci zahanbujícím mementem, které nelze ospravedlnit snahou o vykoupení špatného svědomí miliardami posílanými autoritativnímu režimu v Turecku.

Slova jako solidarita nebo humanita se začínají vytráčet z veřejného prostoru. V mojí zemi se dokonce odkaz Václava obrátil v opak. Slova jako havloid, sluníčkář, pravdoláskař nezastírají svůj pejorativní náboj. Výsledek voleb u nás i v sousedních zemích ukázaly, že velká část populace má pocit, že dosavad-

ní politická reprezentace jí nerozumí a nehájí její zájmy. Logicky tak hledají někoho jiného, volí změnu. Za to nemůžou „nové“ politické subjekty, které se vyrojily po celé Evropě, ale ty „tradiční“ strany, které nedokázaly reagovat na vývoj ekonomiky a společnosti. V postkomunistických zemích je situace násobena tím, že nezanedbatelná část národa za těch 30 let prožila i zklamání. Začalo to

masivní privatizací, kterou provázela korupce. Český národ byl po dlouhá desetiletí zvyklý žít v až nenormálně rovnostářské společnosti a najednou vznikly hluboké, ba propastné sociální rozdíly. Téměř milion českých občanů je v exekucích, máme přes 70 tisíc bezdomovců a tři čtvrtiny penzistů nedosáhnou na průměrný důchod, který činí jen 12 tisíc korun. To je realita, která u velké části populace vyvolává sociální úzkost, ale mnoha politickým stranám úplně unikla.

Toho zákonitě využily nové subjekty, které slíbily změnu. Hlavním fenoménem je strach, se kterým se výborně pracuje ve volebních kampaních. Nejprve je třeba jej vyvolat a pak se lze na vlně strachu svést. Paradoxní je, že u nás to byl strach z islámu a uprchlíků, přestože tu žádní nejsou a ani k nám žádní nechtějí. Mnohé strany s tím strachem ale nedokázaly pracovat v tom smyslu, že by lidi tohoto strachu zbavily. Opakovaně se vracím k výroku polského disidenta, mého dnes již zesnulého přítele Jacka Kuroně, který řekl, že poslední fází komunismu bude nacionalismus. Je to vidět na tom, že polský i maďarský režim na národních akcentech stojí. To byla opravdu prorocká věta.

Soudím, že euroatlantická civilizace neumí žít bez ideologií, bez náboženství. Choroba vypjatého národovectví ožila a pevně se usazuje. Situace v Maďarsku a v Polsku je nerosovatelně vážnější, než jak se jeví zvenčí. Troufám si říci, že Maďarsko ani Polsko už nejsou demokratickým právním státem. Orbán proměnil ústavní systém tak, aby zajistil vládu jedné strany. V obou zemích vidíme důraz na národní a katolické tradice. Orbán i Kaczyński už veřejně řekli, že liberální demokracie je nepřijatelná a musí se odstranit. Pro obě země je však příznačné, že první atak nasměřovaly na nezávislou justici a zejména

PROHLÁŠENÍ JANA ČIŽINSKÉHO

Včera jsem řekl, že změnit tuhle zemi k lepšímu musíme prostřednictvím voleb – ne zveřejňováním auditů. Logicky od té doby padá otázka: „A jak to chcete udělat?“ Dovolím si odpovědět.

Klíčové slovo je „Naděje“. S velkým N na začátku. Musíme dát naději těm, kdo ji dnes nevidí, a proto volí jednoduchá řešení. Nedívejme se jim. Jsou zklamáni vývojem od roku 1989, jsou naštvaní, protože na ně lidé v politice dlouhá desetiletí kašlali. Systém „urvi, co můžeš“ možná rozpohyboval ekonomický stroj této země, ale miliony lidí zanechal na kraji silnice s poloprázdnou síťovkou v ruce, zatímco kolem nich frčely bouráky politických bossů, kmotrů a jejich známých plně nakradených peněz často i z jejich půjček. Politici sice vykládali, jak jim záleží na lidech, ale exekuce naskakovaly po statisících a mizerné platy a důchody přetrvávaly.

Před několika lety jsme vstoupili do komunální politiky, abychom tohle skoncovali v Praze 7. Ukázalo se, že naši sousedé takovou změnu chtějí. Pak jsme společně dostali na první pohled nemožný nápad nasbírat v mrazech a vedrech na ulicích sto tisíc podpisů a kandidovat na magistrát. Opět se ukázalo, že na takovou změnu naši sousedé čekali. Aby vznikla naděje, je podle mne nyní nutné najít podobné lidi jako my po celé zemi. Takové, kteří věří, že svět se dá změnit k lepšímu, a jsou připraveni pro to něco

udělat.

Protože naději je nutné si odpracovat. Za prvé v ulicích. Mluvit se sousedy, přesvědčit je, že změna je možná. Někteří lidé se spokojí s takovou pomocí, jiní navíc vstoupí do politiky. Aktivních lidí jsou u nás statisíce a těch, kdo již dnes v politice působí na místní úrovni mimo politické strany, jsou desítky – v různých sdruženích po celé zemi. Podobně jako my sbírali podpisy svých sousedů a dnes jejich jménem pracují na změnách k lepšímu. Myslím, že má obrovský smysl pokusit se aktivní lidi spojit dohromady a společně umožnit změnu. Vytvořit sílu, která nebude bořit, ale pomůže spojit to nejnadějnější, co v našem politickém systému v dalších měsících vznikne.

Neříkám: „Teď to rozjždíme“. Zjistíme ale, jestli je o takový projekt, který přinese naději a změnu do politiky, zájem. Chci požádat také vás: dejte nám vědět, co si o tom myslíte. Mluvte s lidmi kolem sebe. Ptejte se, jestli jsou ochotni věnovat svůj čas aktivní práci, která změnu umožní. A navrhuji, abychom se pro začátek shodli na pár základních principech, které by nás měly spojovaly. To by byl dobrý start, který nás může vymanit z dnešního začarovaného kruhu:

1 Slušnost Musíme na sebe být slušní a mluvit spolu. Svět není černobílý, každý máme svůj kus pravdy. Jsme sousedé v naší krásné zemi, nesmíme se jen rozdělovat a hádat.

2 Spravedlnost Pravidla jsou pro všechny. Nikdo není nad právem, ani úředník, ani miliardář, premiér nebo prezident. Je třeba, aby profesionální úřady fungovaly bez leváren, odklání dotací a plýtvání.

3 Úcta Úctu si zaslouží každý, opravdu každý, i když nemá nic na kontě a konexe. Třeba seniři nebo rodiny a každý, kdo žije od výplaty k výplatě anebo od důchodu k důchodu.

4 Důvěra Třicet let po revoluci je čas, abychom začali víc věřit. Jeden druhému i sami sobě. Třeba tím, že za sebe nenecháme úplně ve všem rozhodovat stát, že převezmeme odpovědnost za další vývoj naší společné země.

5 Budoucnost Nedíváme se do minulosti a nebojujeme s jejími duchy, kteří tu otravují vzduch. Tvoříme budoucnost a chceme žít v zemi, která ve vlaku dopředu nabízí místa všem, nejen bohatým a těm, kdo v tom umí chodit.

6 Odvaha Víme, že ideální svět neexistuje. Ale můžeme bojovat, abychom se mu co nejvíc přiblížili. Pár set lidí umožnilo změnu v Praze. Pár tisíc lidí, kteří si udělají čas, to dokáže v celé naší zemi, v celé České republice.

Srdečně a vděčně

Jan Čížinský

své ústavní soudy. Ostatně i u nás nedávno zazněla z úst nyní našťástí již bývalého politika, že ústavní soud neměl být nikdy zřízen. Nacionalismus se objevuje i v Česku. Je to patrně třeba na tom, že takřka žádný politik si dnes nedovolí říci, že například podporuje přijímání uprchlíků, byť by šlo jen o pouhou skupinu dětí z Řecka.

Kombinace strachu, sociální úzkosti a nacionalismu hraničícího s xenofobií vyvolala dvojí reakci. Jednak vznikly nové politické subjekty, které s těmito tématy hrají jako s hlavní kartou, zároveň ale způsobila, že když tradiční strany viděly úprk svého elektorátu, tak začaly část těchto názorů přejímat. A právě tím se znemožnily. Zvláště závažné je, že dlouhodobým úsilím lidí, které nechci jmenovat, ale všichni víme, kdo to je, se dokonce povedlo vyvolat silný odpor i k Evropské unii. Vystoupení z ní by bylo katastrofou a málokdo si uvědomuje, že bychom se ocitli v daleko vážnějších ekonomických i politických problémech, než si vůbec dovedeme představit.

Měli bychom se zamýšlet nad příčinami naší civilizační krize. Spatřuji je mimo jiné v dehumanizačních dopadech globalizace, která kromě pozitivních výsledků s sebou přináší i narůstající pocit osamělosti a beznaděje v nezanedbatelných skupinách obyvatelstva, které mají pocit, že již nejsou efektivně zastoupeny tradiční politickou reprezenta-

cí a ve své beznaději hledají novou změnu – nejrady nějakého mesiáše. Jednotlivec, který se v této situaci ztratil a rozplynul, má pocit, že ztratil identitu a zákonitě propadá sociální úzkosti a strachu. A právě strach je živnou půdou pro všechny populistické směry, které nabízejí obraz nepřitele – ať již to je bohatší soused, nebo imigrant, nežádoucí přistěhovalec, člověk jiné barvy pleti nebo náboženství.

V naší zemi je částí politické a mediální sféry za nepřitele a viníka odpovědného za osobní neúspěchy občas označována dokonce i Evropská unie. Strach, bezradnost a pocit bezmocné opuštěnosti vytvořily optimální podmínky pro nové spasitele, kteří s nimi velmi dovedně pracují. Tak Francie má svou Marine Le Pen, my máme svého Okamuru, Slováci fašistu Kotlebu. Jejich populistický koktejl je namíchaný z odporu proti tradičním a ustáleným politickým „Bratrstvům kočičí pracky“. Nabízejí silný pocit sdílené kolektivity, jakýsi etnický podbarvený nacionalismus, ve kterém máme všichni žít a pracovat ve společné firmě-státu. Může to vypadat směšně nebo dokonce nebezpečně, ale právě pocit sounáležitosti je pro dnešní populisty základem jejich úspěchu.

Veřejně hlášené obavy z konce liberální demokracie mají jednu velkou slabinu – způsobili je totiž právě představitelé liberální demokracie. Neuvědomili si, že zůstala jen

slova a systém se začal rozpadat. Nezanedbatelná část společnosti v našem regionu nabyla přesvědčení, že dosavadní politická reprezentace jí nerozumí a nehájí jejich zájmy. Logicky tak hledá někoho jiného, volí změnu. Za to nemůžou „nové“ politické subjekty, které se vyrojily po celé Evropě, ale naopak ty „tradiční“ strany, které nedokázaly reagovat na realitu, ve které žijeme.

Nápravu a renesanci hodnotového systému vidím pouze ve větší míře emancipace občanské společnosti, v jejím sebevědomí a obnovení principu svrchovanosti občana, který si dokáže prosadit do reálného života naplnění zásady, podle níž musí politická reprezentace sloužit ve prospěch obecného blaha, nebo odejít. Pevně věřím, že v této zkoušce obstojíme.

Vážené dámy a vážení pánové, původně jsem chtěl své vystoupení uzavřít slovy, které Shakespeare vložil do úst umírajícího Merkutia: „Ta rána není ani hluboká jako studně, ani široká jako vrata. Ale stačí.“ To by ovšem bylo příliš pesimistické a místo toho na závěr připomenu slova Václava Havla, které pronesl 10. května 1990 v parlamentním shromáždění Rady Evropy: „Vše nasvědčuje tomu, že se nesmíme bát snít o zdánlivě nemožném, chceme-li, aby se zdánlivě nemožné stalo skutečností. Bez snění o lepší Evropě nikdy lepší Evropu nevybudujeme.“

Český rozhlas Plus

AKTUALITY

BOHOSLUŽBY O VÁNOCÍCH

neděle 22. 12. v 15h v Letohradě
bohoslužba smíření

úterý 24. 12. Štědrý den

16 h. Orlice „Lucerničková“

středa 25. 12. Slavnost Narození Páně

8 h. Letohrad

9 h. Mistrovice

9.30 Orlice „Česká mše vánoční“ J. Ryby,
provází Familia Cantorum

čtvrtek 26.12. 2. Svátek sv.Štěpána

8 h. Lukavice

9 h. Mistrovice

9.30 Kunčice, hudební doprovod mládež
15 Letohrad - koncert dětí

„Zpívání u jeslí“

pátek 27.12. v 16.30 h v Letohradě

koncert pěveckého sboru Corale

sobota 28.12. 18 h. Letohrad

neděle 29.12. Svátek Svaté rodiny –

8 h. Lukavice

9 h. Mistrovice

9.30 Orlice

čtvrtek 1. ledna Slavnost Ježíšovy Matky

8 h. Letohrad

9 h. Mistrovice

9.30 Orlice

Přátelství Boha krtem přijali

9.11. František Faltus

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

11.11. Jana Valentu 73 let

PODĚKOVÁNÍ

Členům minulé Franí rady (Pastorační a Ekonomické) děkujeme za všechnu ochotnou a nezištnou práci pro farnost a veřejnost. Nežůstali pozadu za službou minulých Farních rad. Každý, kdo přinejmenším sleduje Okénko, ví, jak bohatou činnost naše farnost má. I přespolní čtenáři Okénka o tom pochvalně mluví. Děkujeme i všem ostatním lidem, kteří jakkoliv přispěli ke společnému dílu. Děkujeme také za dobré vztahy a přátelství. Nová Farní rada má na čem stavět a v čem dobrém pokračovat. Přejeme jí elán, odvahu a inspiraci.

Josef Roušar a Václav Vacek

PROSINEC VE STREETU

Pá 20. 12. VÁNOČNÍ POSEZENÍ

Nalaď se s námi na Vánoční atmosféru a jdi do Streetu pochutnat si na cukroví. Prodloužena otevírací doba do 19 hod.

Po 23. 12. - 1. 1. 2020 ZAVŘENO

Téma měsíce: SILVESTROVSKÉ
POKUŠENÍ

Silvestr souvisí s oslavou konce roku, kdy s sebou přináší nejen příjemné chvíle, ale i ty nepříjemné. Přijď si s námi na klub popovídat o tom, jak předejít různým nástrahám v podobě alkoholu, petard. U nás zjistíš, že se Silvestrá číhají za rohem.

Přejeme Vám příjemné prožití vánočních svátků, mnoho překvapení pod stromečkem a příjemných setkání s blízkými. Do Nového roku Vám přejeme hodně štěstí, zdraví, lásky, spokojenosti a úspěchů a budeme se na Vás těšit opět v roce 2020.

LEDEN VE STREETU

Těšíme se na Vás ve čtvrtek 2. 1. 2020

Otevírací doba:

Po	12 - 17	Klub
	17 - 18	Doučování
Út	12 - 17.30	Klub
St	12 - 15.30	Doučování
Čt	12 - 17.30	Klub
Pá	12 - 16.30	Klub

6. 1. 2020 PROMÍTÁNÍ FILMU

Vyber si s námi filmový maraton.

17. 1. STAVĚNÍ SNĚHULÁKŮ

Máš rád/a zimu a stavíš rád/a sněhuláky?

Ukaž u nás svoji šikovnost.

Nejlepší výtvar samozřejmě oceníme.

Každý pátek DESKOBRAŇÍ

Nudiš se a nevíš, co by? Přijď si s námi zahrát libovolnou deskovou hru.

Téma měsíce: NOVÉ ZAČÁTKY

Na konci roku ses rozhodl pro novoroční předsevzetí a je pro Tebe těžké začít? Dělá Ti problém přizpůsobit se novým situacím, začínat znova a zvykat si na nové věci? Pojď si s námi o tom popovídat do klubu. Budeme mluvit o motivaci a odhodlání začít něco nového.

VOLBA PASTORAČNÍ RADY

Ve dnech 30.11. a 1.12. proběhly v našich kostelích volby do Pastorační rady.

Celkem bylo odevzdáno 258 volebních lístků, z toho bylo 23 neplatných.

Zvolení členové za Letohrad: Helena Jurenková, Luděk Majvald, Jan Čanda, Petr Hofmann st., Marie Novotná, Václav Neruda a Marie Brandejsová,

za Lukavici: Marek Hoffmann

za Mistrovice: Vlastislav Kozel.

Jmenovaní členové: Petr Moravec, Vít Marek, Marie Malá, Markéta Drmotová (za Charitu), Jana Andrášová (katechetka).

ZPRÁVY Z CHARITY

HOSPICE UZDRAVUJÍ SPOLEČNOST

Oblastní charita Ústí nad Orlicí a její Domácí hospic Alfa-Omega pořádali 21. listopadu pravidelné roční setkání pro rodiny svých pacientů.

Přítomně uvítala ředitelka Marie Malá a dále pokračovala vedoucí sestra domácího hospice Renata Prokopcová myšlenkami Marie Svatošové, zakladatelky hospicového hnutí. Podle ní mají hospice tři úkoly:

- důstojné a citlivé vyprovázení umírajících
- šíření a propagaci hospicové myšlenky (umírání doma je normální a přirozené)
- uzdravování společnosti (skrze hraniční životní situaci a práci hospicových sester si člověk může utřídit hodnoty ve svém životě, dát do pořádku vztahy, a pracovat tak na postupném uzdravení celé společnosti)

Sestra Prokopcová řekla dále přítomným: „Díky tomu, že jste stáli u svých nejbližších v době jejich odchodu ze života, máte v sobě teď něco navíc - máte v sobě světlo, dobrotu a laskavost. Jste světem pro druhé.“

Kněz Václav Vacek vyjádřil charitním sestram vděčnost, protože i jeho maminku měly v péči. Připomněl, že umírající odcházejí z pozemského života s bohatstvím toho, jak se o ně jejich blízcí starali, a jak jim byli nablízku v době úzkosti či bolesti. Připomněl také důležitost truchlení, slz a otevřené komunikace v rodině. Všechny přítomné ubezpečil nadějí, že smrtí život nekončí.

Účastníci dále sdělili své zkušenosti. Všichni byli rádi, že mohli služeb Domácího hospice Alfa-Omega využít: „Byl tu někdo, kdo mi poradil, rozpýtl mě obavy a nejistoty, promluvil s námi, byl tu někdo, kdo nás vzal za ruku,“ podělila se jedna paní, která pečovala o svého manžela: „Nevěděla jsem si často rady, ale když jsem zavolala sestřičkám, vždy se ozval příjemný hlas. Děvčata jsou ochotná, usměvavá, a přitom profesionálně na nejvyšší úrovni. A manžel se na ně vždycky moc těšil.“

Domácí hospic Alfa-Omega doprovází ke konci života více než sto pacientů ročně. Díky nadacím a sponzorům má v současné době již dvě terénní auta, která v zimním období usnadňují sestram přístup ke svým pacientům i v nejzapadlejších vesnicích.

Informace k měsíčním setkáním pozůstalých najdete na www.uo.charita.cz nebo facebooku: Domácí Hospic Alfa-Omega.

Ekonomickou radu jmenuje pan farář na dva roky a jejími členy budou: Jiří Skalický, Vladislav Náhlík, Josef Mikyska a jeden ze členů pastorační rady, kterého zvolí pastorační rada na prvním zasedání.

Jana Andrášová

Začátkem ledna začne jubilejní 20. Tříkrálová sbírka pořádaná Charitou ČR. Její výtěžek je určen především na podporu charitních služeb v našem regionu. Doporučený termín koledování v Královéhradecké diecézi je stanoven na 12. ledna.

6. ledna slavíme svátek „Zjevení Páně“ nebo-li „Tři králů“ a připomínáme si příchod tří mudrců do Betléma, kam se přišli poklonit narozenému Ježíškovu. V průběhu let vznikl z tohoto svátku lidový zvyk - koledovat, tedy popřát hospodáři úrodný rok a požehnat jeho dům a ten se na oplátku koledníkům štědře odměnil. Na tuto lidovou tradici navázala i Tříkrálová sbírka Charity ČR. Malí koledníci přijdou v lednu k našim dveřím a zazpívají „štěstí, zdraví vinšujem vám...“ a my se můžeme jejich přáním nechat obdarovat. Zároveň i tentokrát máme možnost přispět prostřednictvím organizační Charity potřebným.

„Co je pro člověka větší štěstí než štěstí někoho obdarovat?“, říká Robert Walser.

Služby Oblastní charity využívají mladí i starší – lidé čelící nemocem, zdravotním potížím, samotě či chudobě. Také stabilní rodina je základní životní jistota každého člověka a právě podpora rodiny je jedním z hlavních cílů činnosti zdejší Charity. I v tomto ročníku Tříkrálové sbírky podpoří dárci tyto charitní služby na Orlickoústecku:

- Sociálně terapeutické dílny
- Domácí hospicová péče
- Pečovatelská služba
- Rodinná centra
- Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
- Občanská poradna
- Zařízení pro osoby bez přístřeší
- Přímá pomoc lidem v nouzi

V roce 2019 se v orlickoústeckém okrese vybralo 3.078.392 Kč. 65% výtěžku se vrátilo do našeho regionu a využilo zejména v Charitní pečovatelské službě, dále Rodinném centru Mozaika a Nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež, jejichž cílem je posílení základních funkcí rodiny, prevence problémů v rodině, sociálního vyloučení nebo pomoc při začleňování dětí do kolektivu. Další podíly byly určeny na projekty Diecézní charity HK (15%), na zahraniční humanitární fond Charity ČR (10%), na režii Tříkrálové sbírky (5%) a projekty Charity ČR (5%).

Bližší regionální informace k TS a k činnosti Oblastní charity naleznete na www.uo.charita.cz a v časopise Charitní aktuality, který budou rozdávat koledníci.

Obecné informace k Tříkrálové sbírce najdete na www.trikralovasbirka.cz

Markéta Drmotová, tel. 734 769 713

Děkujeme P. Janu Linhartovi za vedení adventní duchovní obnovy. Děkujeme všem, kteří při tom pomáhali.

Děkujeme panu M. Šulcovi za roli Mikuláše a jeho doprovodu.

Děkujeme všem, kteří pomáhali - připravili 90 balíčků pro děti.

Děkujem vám, kteří jste zateplovali naše kostely a položili na podlahy koberec.

TŘÍKRÁLOVÝ PRŮVOD

Mnoho z Vás přispívá na Tříkrálovou sbírku. Díky Charitě naše peníze slouží potřebným. Znovu Vám děkujeme za Vaše dary.

Letos chce spolek šermířů „Honorata“ z Dolní Dobruče poděkovat všem, kteří k Tříkrálové sbírce přispěli. Šermíři nabídli obcím Ústí n. Orl., Lanškrounu, Dolní Dobruči a Letohradu uspořádání Tříkrálového průvodu. Souhlasili jsme. Město Letohrad, Oblastní Charita Ústí n. Orl. a letohradská farnost se zapojí.

Vás všechny zveme nejen na krásnou podívanou a k prožití příběhu, který se stále v dějinách opakuje, ale i Vy se můžete aktivně zapojit.

Letohradský průvod je naplánován na sobotní odpoledne 11. ledna (to už bude po vánočním shonu).

První dějství „Porada“ začne v 16 hodin před Domem kultury. Mudrci (mylně označení „králové“, pochází až ze středověké legendy) byli nejen vzdělanými astrology. Z nového postavení planet usoudili, že se v Judsku narodil nový král. Po poradě se vydají na cestu, aby se novému králi poklonili. Se svým doprovodem a velbloudy doputují ke králi Herodovi do Jeruzaléma - do Nového Dvoru. Tam se odehraje druhé dějství. Mudrci netuší, že Herodes je krutým vládcem, který se - jako všichni diktátoři - bojí o své vládcovství. (Vyděsí se i lidé v Jeruzalémě, znají Heroda, jak vraždami odklízí všechny, které chorobně podezřívá, že jej chtějí svrhnout z trůnu.) Král ale na sobě nedá nic znát, od znalců Písma slyší, že všemi dlouho vyhlášený dobrý král se narodí v Betlémě a tak ukáže mudrcům cestu. Požádá je, aby se na zpáteční cestě u něj zastavili a pověděli mu, kde nového krále objevili - neboť i on se mu chce poklonit. Mudrci se svým průvodem vyjdou dál - ukáže se jim zvláštní hvězda, za kterou jdou.

Na Václavském náměstí bude třetí, nejdelší dějství „Betlém“. Karavana mudrců doputuje k rodině, ve které se narodil Ježíš. Mudrcové vzdají hold novému králi a obdarují ho vzácnými dary.

V celé hře uvidíte velbloudy, krásné kroje hlavních herců, pochodně, ohnivý koše a další dekorace, uslyšíte fanfáry trubačů ... Ale i Vy se můžete do krásné hry aktivně zapojit. Ve třetím dějství se karavana, která doputuje na náměstí, zastaví, aby Vám dala prostor

k Vašemu setkání se svatou rodinou. Každý kdo se ustrojí za betlémské „daráky“, staří, mladí i děti, se mohou nablízko setkat s malým Ježíšem a jeho rodiči. Až nakonec pak přistoupí mudrci.

Vzpomínáte na Živý betlém, který jsme v devadesátých letech několikrát pořádali? Byl největší v republice, dvě stě Vás přicházelo jako betlémské „daráky“.

Přijďte s námi poděkovat všem, kteří k Tříkrálové sbírce přispěli, těm, kteří pečují o naše nemocné, staré a potřebné - a ukažme dětem a vnučatům, jak ten starý příběh vstoupil do naší kultury a našeho života. Patříme mezi ty, kteří hledají životní moudrost a smysl svého počínání, slouží životu, pomáhají slabým a potřebným. A staví se proti současným Herodům.

Děkujeme Vám a těšíme se na Vás.

Václav Vacek

BETLÉMY PANA VYHNÁLKA

Po bohoslužbě na 1. neděli adventní jsem na parkovišti před mistrovským kostelem, v kufru auta pana Vlastimila Vyhňálka, uviděl nádherné betlémy. Každý je se všemi postavami vyřezaný z jednoho kusu dřeva. Byl jsem nadšený, poprosil jsem pana Vyhňálka, aby nám je na příští neděli nechal v kostele. Viděli jste je někdy někde? Možná jsem předposlední, kdo je neviděl. Je to mistrovské dílo. Navíc - v každém druhém betlému Ježíška drží v náruči Josef. Konečně! Je to ale jedinečné. Josef přeci nebyl páté kolo u vozu, ale byl skvělý a statečný táta.

Pane Vyhňálku, děkujeme.

/v

KOLEDA, KOLEDA ...

Ále prosím tě, furt jen těch třicet let, dyť není na co koukat..., odpovídala ta paní své kamarádce, když přede mnou v obchodě manévrovala s nákupním vozíkem.

Že není na co koukat? Já si moc ráda připomínám každý den konce 89. roku. S pravnučkou jsme na fotografiích demonstrací hledaly, nenajde-li tam svého tehdy tříletého tátu, jak ho nosím za krkem. Nenašla a bylo jí to líto a nevim, zůstanu-li pro ni věrohodná.

Vývolávám ty chvíle z paměti nejen kvůli pravnučce. Hlavně proto, abych znovu cítila obavy, naděje, radosti, sounáležitost, že patřím k stejně smýšlejícím a stejně toužícím lidem, k lidem, kteří chtějí něco nového budovat a nechtějí se mstít. Nejsme jako oni, to nás spojovalo, nejsme jako ti, co nám, rodičům, kamarádům tak dlouho ztrpčovali, dokonce ničili život.

Byly to nešťastnější Vánoce, jaké z dospělosti pamatuju. Bez předvánočního shonu, bez grunтовání, s pár kousky cukroví na poslední chvíli, hlavně s duši plnou naděje i obav, jestli se přece jen něco nezvrtne.

Zase jsou před námi Vánoce a zase bychom si měli, vědomě, jako povinný úkol,

duši naplňovat nadějí, pro kterou něco uděláme.

Myslím, že Vánoce jsou - když si to přiznáme - pro nás dospělé stejně návratem do dětských let. Návratem do tajemna, které je v těch smutných, tmavých dnech obklopuje, do rodinných obyčejů, na něž shlížíme se shovívavým úsměvem. Návratem k dávno zapomenutým hračkám, k milovaným lidem, kteří už nejsou.

Víc než třetinu svých Vánoc, celkem 30, jsem zažila v Kolonii. Ty nejzazší v režii maminky a babičky, s tatínkem, vyhovujícím všem požadavkům těch dvou velitelek, s veselými strýčky, maminčinými bratry, co se pravidelně domů vraceli. V mé paměti je vždycky bílo od přemíry sněhu. Tatínek kdysi pilně fotografoval, snímky z mých prvních deseti let života dokládají, že Vánoce v Kyšperku opravdu bývaly bílé.

Že se blíží Vánoce, to už zvěstoval příchod Mikuláše s čerty a andělem. Nadpozemsky důstojný pan Hofman tu roli zvládal tak skvěle, že jsem ještě ve 2. třídě zápasila se spolužáky o pravdivý výklad Mikuláše a Ježíška. Pro mě existovali. Když se ani brek jako argument neprosadil, zastala se mne paní učitelka Krčmářová. Nech je, Evo, pravila, ať si říkají co chtějí, my na Mikuláše a Ježíška věříme, vid'.

A to mi zůstalo.

Štědrý den jsem milovala. Obdarována jsem bývala hned dvakrát. Hned po ránu visel malý „svátkový“ balíček na klíce domovních dveří. Od strýčků. A pak se celý den nemožně vlekl, i když přicházel jeden úkol na pomocné práce za druhým. A to jsme se ještě, když už se šíralo, museli na babiččin povel obléknout a dojít k nádraží, doručit balíček svátečního jídla potřebným lidem. Strašně mne znervózňovala rozsvícená okna, co když

Ježíška zmeškáme? A pak za války, když už jsme šli tmou jen s namodralé matně svítící baterkou, byl strach ještě větší. Najde Ježíšek to zatměné okno?

Umýt ruce, ustrojít se do svátečního, zasadnout ke společnému stolu, to všecko tak zdržovalo! A když byla konečně miska po jablčném kompotu prázdná, zaznělo pravidelně maminčino obávané: chce si někdo přidat? Asi jsem v tu chvíli v duchu odříkávala nějakou vlastní modlitbičku s velkými písmeny NeNeNe, ale tatínek si pravidelně rybu přidal. A mně se zdálo, že se s vybraním kostiček děsně nímrá.

Nejkrásnější dárek, za války, to bylo loutkové divadlo. Zacinkal zvoneček, červená opona se pomalu otevírala, z jeviště na nás koukal Honza, král, princezna, a ten nejkrásnější Kašpárek. Hned se začalo hrát. Babička s Ninou na klíně a já s otevřenou pusou, první diváci. Vůbec jsem nevnímala, že to jsou maminka, táta, strýčkové, co dávají loutkám život a řeč. Úžas, opojení, nádhery až do chvíle, než se má tříletá sestra rozhodla a prosadila, že s Kašpárkem bude spát ona. Teprve po mnoha letech jsem dokázala ocenit hodnotu tohoto dárku. Sádrové hlavičky loutek a na papíru natištěná prostředí lesa, chalupy, hradu, to se dalo koupit. Všecko ostatní byla rukodělná práce těch čtyř dospělých. Mámy, táty, strýčků.

A pak společná pouť na Orlici na půlnoční. V té vzpomínce je sníh a mráz a ruce a nohy co zebou, i maminčina teplá ruka, náručí táty a strýčků, když mne přepadla únava, oslnivost kostela a hudby v něm, a to nejdůležitější, tehdy neartikulované, totiž, že někam patřím. K téhle rodině, k těmhle lidem, co zpívají, k dlouhé cestě zázračnou nocí domů.

Aby se člověk v našem komplikovaném světě úplně nezbláznil, musí si pořad připo-

minat, kam patří. To je možná důvod, proč tak ráda spěchám na kyšperské slávy na tvrzi Orlice zjara, proč mě láká předvánoční koncert Bigbandu, proč jsem ráda mezi těmi, kteří se na náměstích, na přednáškách ubezpečují, že jenom dodržování pravidel, odpovědnost za vlastní činy, slušnost, zájem o problémy jiných lidí a snaha najít pro ně řešení mohou posunout naši zem o kousíček dál.

Určitě znáte Spirituál kvintet. Chodila jsem na jejich koncerty dlouhá léta. Minulý týden jsem si to zopakovala. Jako vždycky nakonec zpíval celý sál s nimi tu prastarou o pocestném, co šlape v dešti, blátu, slotě, a co ví, že se stejně všichni, pán nepán, nakonec sejdem v jediné hospodě, tu o bataliónu, který ráno vyráží do Burgund. Spirituálové to neměli jednoduché, jejich songy vždycky mluvily do svědomí. Třeba – jsi mladý, máš čisté ruce, ale musíš stát za svou pravdou, protože na tobě záleží, jakou cestou se dáš. S jakým napětím jsme v těch dávných dobách čekali na song o našem tenkrát největším snu: „Já čekám dál, až se k nám právo vrátí, kam chci, tam půju, co chci budu čist, až se k nám právo vrátí“.

Báseň ani píseň nikdy nemůže být tak přesná jako právní výrok. Naznačuje, očekává, že si šíří pojmů, pocitů doplníme. Některé z těch písní jsou vlastně prosbami, stejně jako koledy. A tak vás moc prosím, abyste letos jeden ze skvělých songů přijali jako koledu, jako prosbu, co napřimuje hlavy:

Jednou budem dál, jednou budem dál, já vím.

Jen víru mít, doufat a jít, jednou budem dál já vím.

Hezké Vánoce!

Vaše EN

ANEŽČINY DOBROTY

Tahle historka není žádná vtipná, ale podle mě je strašně dojemná. Vystupuje v ní Sam, o kterém jsem vám už psala. A nově také Tomáš. Stejně jako Samík i Tomášek má svůj svět, do kterého je úplně ponořen a moc z něj nevystupuje. Tím světem je vesmír, o němž toho ví opravdu hodně. (Dnes mi rozšířil obzory sdělením počtu měsíců, které má ve vlastnictví Jupiter. Tak schválně, co myslíte?) Souběžně s bádáním o vesmíru píše ještě svoji vlastní encyklopedii fiktivních planet. Má už hotovou detailní studii o planetě Ostrovník, která je specifická tím, že na ní probíhají všechny myslitelné i nemyslitelné přírodní katastrofy.

Tomovy a Samovy světy se vůbec neprotínají. Každý má prostě ten svůj a toho druhého v něm nepotřebuje. Až dnes.

Už když jsem zaslechla z chodby Samovy nezaměnitelné krokosluzy, bylo jasné, že nemá svůj den. Hudral, a když vešel dovnitř, potvrdilo se, že je opravdu mírně řečeno nenaložen. Neuklidnil se ani u své oblíbené odychové čtyby komiksů. Po chvíli vstal a za-

čal rozčileně přecházet sem a tam.

Taktéž přítomný Tomášek, plně zaujat svými nesmírně vesmírnými starostmi, si Samova rozpoložení zdánlivě vůbec nevšiml. Alespoň mně to tak připadalo. Když však začal Sam vztekle rázovat po místnosti, zvedl hlavu od svých lejster, chvíli ho pozoroval a pak starostlivým hlasem řekl: „Potřebuješ obejmout?“ A rozpráhl ruce. Čekala jsem, že se na něj Sam utrhne, ale omyl. Evidentně to totiž bylo přestěhoval, co potřeboval, protože vůbec neprotestoval a postupně se docela zklidnil. Pak mu ještě Tomášek velkoryse navrhl nahlédnout do vesmírného světa s nabídkou, jestli nechce do jeho knihy nakreslit taky jednu planetu. Toho Sam sice nevyužil, ale i tak to bylo od Toma fakt milé gesto.

Prostě mi na tom celém přišlo strašně hezké si uvědomit, že člověk nepotřebuje věk ani školy na to, aby se uměl vcítit do druhého, a že i dítě, které se teprve učí pronikat do vztahových složitostí, dokáže bez přemýšlení a s obrovskou empatií udělat pro kamaráda v danou chvíli to nejlepší, co je v jeho silách. Oba to jsou borci!!

/AN

VIDĚLI JSME VÝSLEDKY ČESKÉ POMOCI

Letohradští fotografové Šárka Šimková a Michal Fogl navštívili v říjnu 2019 diecézi Belgaum ve státě Karnataka v Indii. Byli součástí jedenáctičlenné výpravy lidí z organizace PONS 21. Cílem občanského sdružení PONS 21 je budovat „mosty k lepšímu životu“. Cílem Šárky a Michala bylo zažít Indii skrz objektiv fotoaparátu a kamery.

Jak jste se k „PONS 21“ dostali?

Moje dcera chodí do speciální školy v Bartošovicích, kterou provozuje sdružení Neratov. A ve sdružení Neratov pracují dva jeho členové - Antonín Nekvinda a P. Josef Suchár, kteří nás na tuto organizaci navedli. Slovo dalo slovo, a stali jsme se součástí jejich monitorovací návštěvy Indie.

Můžete nám představit tuto organizaci?

PONS 21 („Most 21. století“) v těsné spolupráci s katolickým biskupstvím diecéze Belgaum pomáhá místním chudým postarat se sami o sebe, a to podporou vzdělání nejchudších dětí. (Podobně působí Charita se svými

projekty, např. Adopce na dálku, pozn. red.) PONS 21 pomohl díky sponzorům z České Republiky vybudovat ve vesnici Mansapur školu pro 550 dětí. Vzdělání je pro chudé děti to nejdůležitější, protože jim dává do budoucna velkou naději na slušný život a dobré pracovní uplatnění.

Co jste tedy v Indii viděli?

Indie nás přivítala na Svátek světel, po období dešťů, jako šťavnatá, barevná, krásná země. Pořád bylo na co koukat, jeden zážitek přebíjel druhý. Všude je plno lidí – i v džungli. Najdete tam ohromné rozdíly a paradoxy. Pohybovali jsme se ve vesnici v Mansapuru, kde panoval pořádek a určitý pokrok. Lidé byli milí, přirození a příjemní. Jsme z místní Indie nadšení.

Jak proběhla vaše návštěva školy, na jejíž výstavbě mají podíl čeští sponzoři?

Školu provozuje katolická Kongregace Panny Marie, Královny apoštolů. Řádové sestry, které tam učí, jsou zárukou kvalitního řízení školy i kvalitní výuky včetně mimoškolních aktivit, které děti připravují na reálný život. Některé sestry pracují ve škole, jiné v nemocnici. Jsou to vzdělané ženy, nesmírně srdečné a laskavé, ale také urputné a cílevědomé ve shánění peněz a ve své práci pro druhé. Setkali jsme se se sestrou Marií Goretti, sestrou Juliet, s panem biskupem Derekem... Co tam dokázaly řádové sestry, to je neuvěřitelné.

Škola v Mansapuru je církevní, ale křesťané pomáhají všem bez rozdílu konfese. Chodí do ní jen asi 20 % křesťanů, ostatní děti jsou většinou hinduisté a muslimové. Jejich soužití ale bylo naprosto přirozené a poklidné. Viděli jsme na vlastní oči, co pro ně naše pomoc znamená, ačkoliv pro nás to může být zanedbatelné. Za 5.000 Kč si tady nekoupím ani rádio do auta, ale tam z toho rok studuje dítě. Teď je ve škole na jedno místo zájem cca sto dětí. Kněží se starají o děti, kontakt s rodinou i projekt podpory vzdělání. Když dítě chodí do školy, pozvedne celou rodinu. Někdy táta nechce dítě pustit do školy, protože musí pracovat na poli, tak za ním kněz zajde, a domluví mu, aby dítě do školy pustil.

Viděli jste v Indii ovoce křesťanství, jaký dojem z toho máte?

Jsme oba nevěřící, ale viděli jsme, že křesťanství v Indii je pro lidi to nejlepší, co mohou dostat. Viděli jsme, že křesťanství je pokrokové a lidské. Přestože soužití lidí různých náboženství se nám v dané oblasti zdálo

být naprosto bezproblémové.

Jak vás Indové vnímali?

Všude se nám dostávalo péči, protože si uvědomovali důležitost naší české pomoci. Věděli, že tam jsme se sdružením, které jim pomáhá. Když tam má člověk doma na návštěvě bílého, tak se jeho úroveň v celé vesnici politicky zvedne. Vzhlížejí k nám. Bydleli jsme v hotelech i na biskupství, kde se o nás nesmírně pečlivě starali. Připravili program, zajistili vše potřebné, sledovali, aby se nám něco nestalo. Což bylo v tamním chaosu docela namístě.

Jak žijí lidé v oblastech, které jste navštívili?

Lidé jsou voňaví a čistí. Všichni muži jsou dokonale upravení, zastřížené vlasy a vousy. Neviděli jsme tam snad nikoho kouřit. Jezdí na kole nebo motocyklu a bydlí v primitivních chýších, které mají čtyři stěny, a naopak nemají okna ani podlahy. Prádlo perou na kameni a suší na plotě vedle vsudypřítomných psů a krav. Samozřejmě jsou rozdíly, někde měli i gauč a kachličky. Záchody většinou nemají. Ve vesnicích měli čisto, co jsme viděli. Vaří na plynovém sporáčku nebo na ohništi ze dvou cihel. Z nádobí, ve kterém pokrm uvaří, přímo rukama i jedí. Zásoby nemají. V chýši, kde bydlí šest lidí, mají dvě postele, spí na zemi na igelitových pytlích. V každé domácnosti měli oltářičky, ke kterým se modlí. Lidé žijí na ulicích, mají rozprostřené plachty, na kterých suší buráky, ryby, mezi tím běhají krávy, psi, děti...

Říká se, že Indii člověk buď miluje, nebo přesně naopak. Co vás tam překvapilo?

Asi každý člověk v té zemi má nějakou víru, od níž se odvíjí kompletně jeho život. Převažují hinduisté, křesťanů je minimum. Kastovní systém, který vyznávají hinduisté, je pro nás nepochopitelný, nepřijatelný a krutý. Přestože kasty jsou zakázané, lidé tam podle nich žijí. Nesmí se mezi sebou míchat, mají v kastě život určený dopředu. Dodnes mladým lidem vybírají manžele jejich rodiče. Postižení lidé tam nikoho nezajímají, protože věří tomu, že si za postižení můžou sami svým špatným minulým životem, a teď si to odciňují.

Na ostrovech Honavar jste navštívili zdravotnickou školu, jaký dojem jste z toho měli?

Je to obrovská škola, kde se vzdělávají zdravotní sestry na vysoké úrovni. Studují různé specializace a pak mají návaznou praxi v nemocnici. V nemocnici měli dialýzu, porodní sály, novorozenecké oddělení, infekční oddělení, mamograf, dětské oddělení. Jednu z dialýz jim daroval PONS 21 a obrovskou zásluhu na tom má právě sestra Marie Goretti. Lidé se teprve učí zdravotnickou péči vyhledávat. Také jsme navštívili ojedinelou pobytovou léčebnu pro mentálně postižené. Anebo chráněnou šicí dílnu na šití tašek a batohů. Lékaři a sestřičky jezdí za pacienty na odlehlá místa. Vše se odehrává v maličké míst-

nosti, přeplněné lidmi. Nejprve si sestřička zapíše pacienta, pak jej lékař vyšetří, změří tlak nebo cukr. Poté si vyzvednou léky. Funguje tam i rehabilitační lékař, který lidem radí, jaké cviky mají provádět třeba po práci na poli, aby si šetřili záda. Musíme ale ocenit práci sestry Marie Goretti, která svou pílí a prací pozdvihla úroveň zdravotnictví, které je Indii zcela ojedinelé.

Překvapila nás tam informace o vysoké sebevraždnosti dětí, jejíž příčinou jsou většinou tři důvody: buď se jejich otec upije k smrti, nebo dětem seberou mobil, a ty ztratí kontakt s vrstevníky, nebo se zamilují do někoho, koho jim zakazuje kasta. Ale oni ty problémy nezastírají. Naopak: budoucí zdravotní sestry jim na tato témata hrají divadlo, dělají přednášky a osvětu.

Bylo asi příjemné a užitečné vidět dopady české pomoci...

Ano. Viděli jsme, že naše pomoc – jakkoliv nám se zdá být zanedbatelná – má pro ně ohromný význam. Už tam sklízí ovoce vzdělanosti. Jsou nám nesmírně vděční za to, že mohou studovat, protože si uvědomují životní důležitost vzdělání, které naprosto změní život nejen studentům, ale i celé jejich rodině.

Papež František řekl: „Chudí k nám nepřicházejí jen proto, abychom je nasatili. Co opravdu potřebují, je více než naše nabídka jídla. Chudí potřebují naše ruce, abychom je pozvedli, naše srdce, aby se cítili přijati, naši přítomnost, aby překonali samotu. Zkrátka potřebují lásku.“ Co byste po návštěvě v Indii řekli na téma chudí a bohatí?

Lidé tam jsou chudí, ale spokojení, tedy svým způsobem bohatí. My řešíme blbosti, protože všechno máme. Oni řeší základní věci – co jíst, kde přespat, kde pracovat. Pro nás ti lidé nejsou chudí. Je to jejich život... A od nás je dobré, že jsme ochotni jim pomáhat, a že umíme pomáhat. Že máme v Česku organizace, které se tím zabývají. Češi přispívají, pomáhají, něco dělají. Nemávneme rukou nad tím, že Indů je hodně, a že naše malá pomoc nemá smysl. To není pravda. Má ohromný smysl.

Máte spoustu krásných fotek, můžeme se těšit na nějaké promítání?

Ano, pořádné promítání a beseda pro veřejnost ve středu 22. ledna 2020 v 18 h. v evangelickém kostele v Letohradě. Chtěli bychom také lidi povzbudit k tomu, aby se zajímali o možnosti podpory indických chudých. Viděli jsme, že naše pomoc má smysl. Viděli jsme, že křesťané tam účinně pomáhají. Kdyby to tak ještě oslovilo běžného nevěřícího, bylo by to fajn.

Povedlo se vám tedy zažít Indii skrz objektiv?

Ano. Ta zkušenost je nepřenositelná – člověk tam musí být, aby tu zemi pochopil. Je to jiný svět. Indie nás okouzila a chceme se tam vrátit.

Děkujeme za rozhovor.

/M

VZPOMÍNKY AUGUSTÝNA KLOHNY

Narodil jsem se 21. března 1854 v Praze v porodnici a byl jsem dán na vychování do Štěpoklas u Plánice, kde jsem byl do pátého roku svého věku u nějakých Bulkových. Po krátkém pobytu v Praze v klášteře u jeptišek, kde nás bylo kolem šedesáti, byl jsem dán k nějakým Maršíčkovým do vesnice u Klattov (nevím už, jak se jmenovala). Byli to lidé chudí, ale zlí, on dělal na panském a měli šest dětí. Nejstarší z nich pásł v obci prasata. Ráno vylezl na náves, zatroubil a prasata se scházela dohromady. Jídla bylo málo, a špatného. Zato bití na denním pořádku. Nemožu to týráni snést, dvakrát jsem utekl. Měl jsem na starosti malé děti a prasata, a mně bylo osm roků.

Jednou šli ze Štěpoklas poutníci tou vesnicí. Jakmile jsme je uviděli, šli jsme si k silnici kleknout. A mezi nimi byla dcera mého bývalého pěstouna, která mně dala vše, co měla u sebe a naznačila mi cestu, kudy musím jít do Štěpoklas. A tak jsem se vydal na cestu. A skutečně jsem se do Štěpoklas dostal, byl jsem tam dva dny. Pak pro mě přišla Maršíčková, a tu jsem strašně byl zbit. Z toho mučení jsem utekl, ale to bylo ještě hroznější. Šli jsme lesem, vytrhla stromek, a tím mě celou cestu vyplácela. Doma mě uvázala ke stolu a bila. Bila znovu hrozně tak, že jsem upadl téměř do bezvědomí. Sousedka, která náhodou k Maršíkovým přišla, mě zachránila před dalším trýzněním. Litovala mě, a zavedla mě tak zřízeného k rychtáři, kde jsem se musel svléknout. Tělo bylo tak krví zalité, že košile nešla odtrhnout od těla. Neuvěřitelné, a přece pravdivé. Rychtář sepnul ruce a plakal nade mnou. Hned druhý den musela mě zavést do Prahy. Tam jsem byl prohlédnut, a dán do kláštera v Řepích. Tam jsem byl do devíti roků. Ačkoliv tam byla přísnost, byl přece jakýs pořádek, a cítil jsem se tam šťastným. Hrály si tam děti mezi sebou a na Velikono-

ce dostaly i vajíčka, byla poschovávána po všech koutech, a děti je musely hledat, kde je zajiček uschoval.

Z Řep byl jsem dán do Kyšperka k vlastnímu otci. Jeho manželka byla sestra mé matky. U nich žila moje babička Františka Klohnová, která nade mnou držela ochrannou ruku. (Moje matka mně opustila, a nikdy jsem ji nepoznal. Vdala se ve Vídni za nějakého Jakeše, který pocházel též z Kyšperka. S jeho synem – mým nevlastním bratrem – jsem se sešel u odvodu v Žamberku). Když mě ostatní děti trápily, řikala jen: „Netrapte ho, je to váš bratr.“ Otec byl tkalcem, a poněvadž tehdy byla bída a žilo se dosti nuzně, nebylo jídla nikdy dostatek.

V roce 1866 vypukla válka s Pruskem a do Kyšperka přišlo po našich pruské vojsko (patrně domobrana). Na farském poli byly složeny zásoby střeliva a dělových kulí. Rakouské zásoby, které potom před příchodem Prusů byly včas odstraněny. Prusové byli vůči dětem velmi slušní, dávali jim suchary, chléb a jiná jídla. Někteří z Prusů mluvili česky. Pochodovali pak směrem k Ústí n. Orł., bubnovali, hráli na píšťalky.

Ve 14 letech šel jsem do učení k mistru krejčovskému Duškovi, kde bylo několik učňů z vesnic. Rodině mistrově přinášeli různé věci – vejce, máslo, tvaroh, mléko. Já jsem byl však sirotek a nemohl nijak přispívat, proto mě neměl mistr v lásce. A jednou, když se rozzlobil, byl by snad mě zabil cihličkou, kdyby paní mistrová nebyla skočila přede mě, a tím mě zachránila před zraněním, neboť žehlička byla velmi těžká. Pracovalo se od rána do noci. Často v zimě, když se pracovalo po celou noc a my jsme usínali při té robotě – bylo to obvyčejně ze soboty na neděli – vyhnal nás mistr do sněhu bosé, abychom se osvěžili a mohli dále pracovat. Učil jsem se čtyři roky. Po vyučení šel jsem vandrem po Německu. Po čase vrátil jsem se do Kyšperka, a pracoval u p. Mikysky, krejčovské-

ho mistra, a dále u pana Duška, ale ne u toho, co jsem se učil.

Mezitím jsem se seznámil s mojí manželkou, když jsem navštěvoval dobrého kamaráda, jejího bratra Jana. Celá rodina mě měla v lásce. Naposled jsem pracoval v Litovli na Moravě u pana Lederera. Pak jsem se vrátil do Kyšperka, a byla svatba. Tichá, protože maminka nevěsty byla čerstvě vdovou. Po svatbě, která byla v roce 1879, bydleli jsme s maminkou, a já jsem začal pro sebe pracovat. Řemeslu jsem byl dobře vyučen a zkušenosti také byly, ale vzdor tomu to šlo ze začátku pomalu. Tak zatím dělala moje žena kartáče. Říkala: „Za práci se nemusí nikdo stydět.“ Však to netrvalo dlouho. Předně lidé poznali, že práci umím a dobře jí rozumím, a za druhé se narodil první syn. Pán Bůh nás obdařil osmi dítkami – čtyři chlapci a čtyři dívky, což byla na naše holé ruce zajisté velká starost. Ale že jsem dostal ženu, která si uměla se vším poradit, protože byla zvyklá ze služby, a až se někdy něčeho nedostalo, uměli jsme oba vše snést, a nikdy jsme se nehádali.

Když lidé moji práci poznali, tak bylo práce dost, ale mežu málo. Bylo velmi málo peněz mezi lidmi a stalo se, že jsem ani nedostal na výplatu dělníků (bývali tři a učňové). Později se naučila má žena žehlit prádlo s leskem, jak se to nosilo, a pak už nemusela čekat na výplatu. Bývala to práce obvyčejně v sobotu celou noc a v neděli dopoledne. Dnes by to nešlo, to by byl hned rozvod. A vzdor tomu všemu bylo jaksi líp – lidé se měli rádi, věřili si, půjčili si, nebylo tolik úředníků, falešnosti, nynější závisti.

A tak to šlo, děti rostly, chvála Bohu byly zdravé, a při vši té skromnosti hlad přece neměly. Ač ráno, když se ty krajíčky nakrájely, prohlížely to, který má větší přídavek. Sám bych byl potřeboval, byl jsem slabý od mládí, ale zdravý, a dočkal jsem se dosti vysokého stáří.

NEUMÍ SI PŘEDSTAVIT, ŽE BY MU NĚCO CHYBĚLO

Rodiče se často snaží, aby jejich dětem „nic nechybělo“. Jenže zvládnout, že něco nemám, naučit se skromnosti je pro život velmi užitečné.

Jedna moje klientka se například zlobí na otce svého manžela, že nenechal svého syna zažít nedostatek. Jeho syn měl vždy velkorysé kapesné, v prváku na vysoké škole dostal automobil. Vše bylo super až do doby, kdy si pořídili tři děti a hypotéku. Najednou narazili na to, že manžel není schopen se finančně omezit. Jeho osobní spotřeba – na restaurace a podobné drobnosti – činí přes několik tisíc korun měsíčně, a kolikrát si už dokonce museli půjčit, aby měli na splátky. Kolem jeho útrat teď vznikají ostré spory.

Děti, které mají všechno a je to pro ně úplně samozřejmé, si toho neváží. Například když takové dítě přestane bavit jízda na

kole, odhodí ho do krajnice a pokračuje bez něj. Rodič se ptá: „To ho tady takhle necháš? Nebude ti vadit, že ho nebudeš mít?!“ – „Nechám, nebude.“ A není to o rozumových schopnostech: dítě nikdy nezažilo, že by mu něco chybělo, a tak si to ani neumí představit.

Naopak když nemá věci či zážitky hned, ale až po určité době, kdy po nich touží, si jich pak zpravidla více váží a také se z nich více raduje.

A i samotné těšení se je docela hezký pocit. Frustrace z toho, že splnění přání je v nedohlednu, a možná k němu ani nikdy nedojde, je těžší, než si jen počkat, ale i ona může být užitečná. My, rodiče přitom můžeme dítěti pomoci ji unést. Když třeba našemu potomkovi řekne spolužák ve škole „Mít tvůj mo-

bil, ani nevylezu na ulici,“ můžeme se samozřejmě zaléknout, a třeba si i půjčit peníze a honem rychle svému dítěti pořídít nejnovější model, abychom ho posunuli v hierarchii třídy výš. A je to i příjemné. Ovšem zároveň se tím podílíme na tomto způsobu posuzování bližních, vlastně ho schvalujeme, legitimizujeme.

Druhou možností je svého syna či dceru vyslechnout a třeba se docela jednoduše

zeptat: „A co ty si o tom spolužákovi myslíš?“ Můžeme si pak povídat o tom, že různí lidé mají různé hodnoty, jaké hodnoty máme my a proč. Můžeme si povídat o respektu a toleranci, vyprávět inspirující příběhy. A velmi důležitý samozřejmě je náš příklad: jak my zvládáme, když něco nemáme. Stě-

žujeme si na to pořád? Fňukáme? Vyčítáme? Závídíme? Anebo to přijmeme a třeba se těšíme, že si to jednou pořídíme?

Zásadní je míra frustrace. V jistém okamžiku, který je ale pro každého a v každé oblasti jinde, se může stát, že frustrace je moc silná, zraňující a trvat u dítěte na jejím překonání by bylo příliš tvrdé. Kdybych například viděla, že moje dítě je se svým nemoderním mobilem opravdu nešťastné, že jeho touha je příliš mocná a tlak spolužáků tak silný, že mu

nelze bez zranění odolat, vynasnažila bych se, byť s povzdechem, takový aparát pořídit. A podobně je to se zážitky. Například šestnáctiletá dcera může toužit po diskotékách, ale rodiče ji nechtějí pustit. Když se podaří frustraci zvládnout, dívku touha sice úplně neopustí, ale nestrádá. Ráda si poslechne od kamarádek, co se tam dělo, a těší se, až jí bude osmnáct a taky si zajde. Pokud se ovšem frustraci zvládnout nepodaří, může to až kazit vztah dívky k rodičům a může se i stát,

že jednou na tu diskotéku odejde bez dovolení. Nebo si to dívka s rodiči nechce rozházet a svou touhu popře. Prohlašuje, že diskotéky jsou úplně ujetá zábava, ona by na žádnou nešla, ani kdyby jí za to platili, a že kdo chodí po diskotékách, je trapnej, a s kamarádkami, které tam chodí, se přestane bavit. A v den svých osmnáctin vyrazí, hádejte kam...

KT 47/2019,
Pavla Koucká

KAŽDÁ LEŽ OTUPUJE NAŠI KRITICHNOST

Atmosféra ve společnosti se mění. Politici otevřeně pracují s pojmy jako „alternativní pravda“. V některých veřejných vystoupeních je pravdivá méně než polovina toho, co zazní. Potvrzuje to organizace demagog.cz, která projevy politiků pravidelně zkoumá a dohledává pravdivost jejich výroků. Jak to ovlivňuje náš život a naše jednání? Ptali jsme se filozofa Jana Sokola.

Je dneska lež běžnou součástí veřejného prostoru? Tolerujeme něco, co by třeba ještě před pěti lety bylo nemyslitelné?

Takhle bych to neřekl, ačkoli i ve veřejném prostoru se vyskytuje hodně nepravd. Často máme dojem, že jsou to lži, tedy nepravdy vědomé, záměrné, účelové. Za minulého režimu jsme na to byli zvyklí a Rusové měli přísloví: „Sami to píšou, sami to čtou a sami tomu věří.“ Jenže tenkrát to mělo zřejmý účel, byla to technika vládnutí.

Nové jsou nejméně tři věci: předně lži, které žádný účel nemají, leda dezorientovat a plést nám hlavy – třeba když prezident trvá na tom, že neexistující Peroutkův článek viděl. Druhá novinka je v tom, že lež vyjde veřejně najevo, a třetí spočívá v tom, že se pak nic nestane.

Hlavní novinkou tedy je, že se lidem zdá, že to nevádí. Dnes jistě na vedení státu nezávisíme tolik jako za komunistů. Nežije se nám špatně, a co ti nahoře říkají, nemá zdánlivě žádný význam. Jenže ono má. Bez důvěry se nedá žít – v rodině, v práci, ve státě. A vláda, které málokdo věří, je tak slabá, že nemůže

dobře vládnout. Dokonce ani opozice, která lže, nemůže dost dobře oponovat. Vzpomente si, jak křičela při zavádění elektronické evidence tržeb nebo elektronických receptů u lékařů. A nakonec se žádná katastrofa nekonala.

Vybavujete si lež z poslední doby, která měla konkrétní důsledky?

Je jich spousta, od drobných plagiátů, které se začínají stíhat, přes zatažené daně a podvodné dotace až po 270 mrtvých v sestřeleném letadle na Ukrajině, kde usvědčení pachatelé drze zapírají.

Jak takové lhaní ve veřejném prostoru mění klima ve společnosti?

Lži a podvody tu byly vždycky, ale když jich je moc, lidé se unaví a přestanou rozlišovat. A o to těm „vlivovým agenturám“ patrně jde: vlastně se nesnaží své politické zaměstnavatele očistit, ale chtějí vzbudit dojem, že stejně lžou i jejich soupeři a protivníci. Jenže když lidé přestanou rozlišovat, přestane fungovat demokracie.

Na západ od nás stačí ke konci politické kariéry například jen opsat diplomovou práci. Je tam citlivost ke lži či podvodu větší než u nás?

Nejsem si jistý, že by tam lidé byli významně citlivější, a ostatně podobné věci, kdy někdo odstoupil kvůli drobnému prohřešku, se staly už i tady. Důležité je, aby se neztratilo měřítko: jsou podvody a podvůdky, lži malé a velké. Plagiáty jsou trapné a nechutné, ale jsou tu ještě mnohem, mnohem horší lži, pomluvy, podvody.

Už jste zmínil komunistický režim. Veřejná lež byla jeho neoddelitelnou součástí. Ovlivňuje nás stále jeho dědictví?

Jak už jsem říkal, tenkrát jsme s tím počítali a pro pravdivé informace jsme poslouchali Svobodnou Evropu. Dnes se na nás informace hrnou ze všech stran, většinou asi pravdivé, ale kdo se v nich má vyznat? Proto lidem radím, aby občas vstali od počítače a podívali se z okna.

V čem byla tehdejší komunistická lež jiná než dnešní lhaní politiků a veřejně aktivních lidí?

Tenkrát jsme v novinách četli, jak se plní plán a všechno skvěle funguje, ale krámy byly poloprázdné. To se dnes otočilo: krámy jsou větší a větší a mají plné regály, ale v novinách čteme jen o samých strašácích a darebnostech. Není to také jistá nepravda, někdy možná i lež? A každá lež otírá dveře dalším, otupuje naši kritičnost.

Jak mají na veřejnou lež a lháře reagovat křesťané?

Jako všichni ostatní: mají se proti pomluvám a strašákům bránit – například neposílat řetězové e-maily s neověřenými zprávami, a hlavně dávat pozor, aby jim sami nepodlehli. Specifický úkol křesťana je odpouštět, ne soudit. Soudit a trestat může Hospodin, který tuto pravomoc svěřuje panovníkům a soudcům. To rozhodně neznamená, že by křesťan měl různé ničemnosti bagatelizovat, ale uvědomit si, že nikdo z nás není bez hříchu a na druhé straně i ten největší ničema se může změnit, obrátit. Vzpomeňte si na evangelia, na cizoložnou ženu, na třísku a trám v oku, na farizeje a celníka, na podobanství o odpuštění dluhu a o ztraceném synovi nebo na lotra po pravici. Ježíš o sobě říká, že nepřišel svět soudit, nýbrž zachraňovat.

KT 47/2019, Tomáš Kutil

JSME PROROKY BUDOUČNOSTI, KTERÁ NENÍ NAŠE

Někdy pomůže trochu poodstoupit a podívat se na věci z větší vzdálenosti.

Boží království si nejen nemůžeme vymoci vlastním úsilím, ale nedokážeme ho ani dohlédnout.

Během svého života uskutečnime jen maličký zlomek nádherného podniku, jimž je Boží dílo. Nic, co děláme, není dokonalé, což je způsob jak říct, že Boží království vždy leží mimo náš dosah.

Žádné prohlášení neříká vše, co mohlo být řečeno.

Žádná modlitba nevyjadřuje plně naši víru.

Žádná zpověď nepřináší dokonalost.

Žádná pastorační návštěva nepřináší uzdravení.

Žádný program nenaplnuje poslání církve.

Žádný soubor cílů a záměrů nezahrnuje všechno.

Tak to o nás platí.

Sázíme semena, která někdy vzrostou.

Zaléváme již zasazená semena a víme, že v sobě nesou příslib pro budoucnost.

Klademe základy, které bude potřeba dál rozvíjet.

Poskytujeme kvas, který činí mnohem víc, než my sami jsme schopni.

Nemůžeme udělat všechno a v tom, že si to uvědomíme, nalézáme osvobození.

Dává nám to schopnost udělat něco a udělat to velmi dobře.

Je to sice neúplné, ale je to začátek, krok na cestě, příležitost, aby vstoupila Pánova milost a udělala zbytek.

Třeba nikdy neuvidíme konečné výsledky, ale to je právě rozdíl mezi stavitelem a dělníkem.

Jsmo dělníci, ne stavitelé, služebníci, ne spatelé.

Jsmo proroky budoucnosti, která není naše.

Modlitbu biskupa Ken Untenera z Saginaw, kterou přednesl František v prosinci 2015 ve svém Vánočním projevu k Římské kurii

Z FRANTIŠKOVY PROMLUVY na závěr Amazonské synody

Začali jsme dobře a jsme na dobré cestě. Stále více si uvědomujeme, čím tato společná cesta je, a postupně chápeme, co znamená rozlišovat, naslouchat, vtělovat bohatou tradici církve do současných výzev. Rád opakuji, co řekl Gustav Mahler: tradice je udržování ohně, úschovna budoucnosti a nikoli schránkou na popel, adorace vyhaslého popela; je jako kořen, z kterého vychází míza, jež dává vyrůst stromu, aby nesl plody. Brát z něho a nechat růst, jak chápali tradici první otcové, to znamená přijímat a jít dále ve stejné, trojí dimenzi, popsané Vincencem Lerinským v 9. století.

Chtěl bych vzdát hold konstantinopolskému patriarchovi Bartolomějovi, byl jedním z prvních, kteří razili cestu k utváření ekologického povědomí v křesťanství a mnozí jej následovali. Ekologické povědomí upozorňuje na drancování a destrukci, jejichž je Amazonie jedním z nejdůležitějších terčů. Je takřka symbolem. V ekologické dimenzi se hraje o budoucnost. Spolu s ekologickou dimenzí jde o sociální dimenzi, o níž jsme mluvili. Nejde jen o to, že se divoce drancuje stvoření, tvorstvo nýbrž rovněž o lidi, a v Amazonii se vyskytuje každý typ nespravedlnosti, destrukce a sdíráni lidí na všech úrovních, ničení kulturní identity. V mnoha zemích se obchoduje s lidmi! Otrokářství na nejvyšším stupni korupce a na všech úrovních. A to společně s destrukcí kulturní identity.

Hlásání evangelia je naléhavé. Je však třeba, aby bylo pojmato, asimilováno a chápáno z těchto kultur. Mluvílo se o laicích, kněžích, stálých jáhnech, řeholnicích, řeholních sestřích... Mluvílo se o nových služebních úřadech inspirovaných listem Pavla VI., o kreativité těchto služeb. Zjistit, čeho lze dosáhnout. Mluvílo se důrazně o indiánských seminářích. Děkuji kardinálovi O'Malleyovi za odvahu v této věci, protože vložil prst do rány v tom, co je opravdová sociální nespravedlnost, že totiž domorodcům není dovolováno vstupovat do semináře a přistupovat ke kněžství. Ve všech nových službách je zapotřebí kreativity.

Při předávání víry a uchovávání kultury se k ženám přihlíží jen málo. Chtěl bych zdůraznit pouze toto: neuvědomujeme si, co žena v církvi znamená. Zabýváme se jen funkcemi, jejich zastoupením v pastoračních radách a vším, co zde bylo řečeno. Ovšem role ženy v církvi notně přesahuje funkce, a proto je třeba na tomto aspektu nadále pracovat... Když uvažuji o těchto katolických elitách, které tíhnou k nicotnosti a zapominají na velikost celku, vybavuje se mi jeden Péguy-

ho výrok, který nám pomůže při popisu oné skupiny, která se dožaduje něčeho nepatrného a zapomíná na to velké: „Protože nemají odvahu být se světem, domnívají se, že jsou s Bohem. Protože nemají odvahu, aby se vložili do životních možností člověka, připadá jim, že bojují za Boha. Protože nikoho nemilují, mají za to, že milují Boha“.

Ze srdce vám děkuji, omluvte mou troufalost a prosím, modlete se za mne. Děkuji.

KDO ODMÍTÁ POMOC UPRCHLÍKŮM, NENÍ KŘESŤAN

pravoslavný biskup Ignatius

Ten, kdo odmítá pomoc uprchlíkům a migrantům, není „ani Řek ani křesťan,“ řekl pravoslavný biskup Ignatius uprostřed rostoucích protestů místních obyvatel proti migrantům.

V rozhovoru pro Alpha FM řekl: „Nemohu přijmout osobu, která odmítá pomoci uprchlíkům a přistěhovalcům. Pro mě to není ani Řek, ani pravoslavný. Pravoslaví učí, abychom se starali o každou osobu bez ohledu na její původ. Dokud kážeme Krista, budeme to muset následovat.“

Dodal, že „uprchlíci a migranti jsou dnes Kristem. Učíme tohoto Krista... Budeme odpovědní, pokud ho nepřijmeme. Pouze s tímto Kristem můžeme skutečně slavit vzkříšení při svátku Velikonoc.“

Kritikům, kteří tvrdí, že „muslimští uprchlíci a migranti ohrožují křesťanství“, připomněl, že Řekové neztratili svou křesťanskou víru během 400 let osmanské okupace a neztratili ji ani nyní.

„I já jsem z migrace znepokojen, ale ve jménu úzkosti nemůžete nechat hladovět dítě.“

Důvodem, proč se po čtení Koránu z některých lidí stávají džihádisté, je podle Ignatia „ztráta smyslu života.“

Radio Vatikan

Přichází překrásný vánoční čas,
příroda spí a lidé bdí,
zda přijde Ježíšek po roce zas?

Maminka vánočku ukrojí,
na tácku přinese vánoční cukroví,
stromek se rozzáří i dětská tvář,
Ježíšku, přijď mezi nás.

V kostele chrámová hudba zní,
lidé jsou k sobě pozorní,
Ježíšku, pojď ty k nám,
ať nikdo není sám.

Pod sněhem obilí tiše spí,
hospodář se z úrody příští radovat smí.
Ježíšku, prosíme, Ty naděl nám
pokoj, mír a zdraví. *Jaroslav Štoviček*

Starosta Jan Čížinský prohlásil: Praha 7 je nyní zcela bez heren a hracích automatů. Místa po hernách a na nich navázaných zastavárnách zaplnily obchody. Máme radost, že Praha 7 již nijak nepřispívá k tomu, aby se někdo mohl stát patologickým hráčem a zničit si život.

Na počátku minulého volebního období bylo v Praze 7 povoleno 26 heren. Dnes není v provozu ani jedna z nich! Děkuje všem, co v referendu před pěti lety vyjádřili poměrem 92% hlasů nulovou toleranci hazardu.

K PŘÍPRAVĚ NA BOHOSLUŽBY O NEDĚLÍCH A SVÁTCÍCH

neděle 15.12.	3. adventní
8 h. Lukavice	Iz 35,1-6a.10
9 Mistrovice	Ž 146 Jak 5,7-10
9.30 Orlice	Mt 11,2-11

sobota 21.12.	18 h. Letohrad
neděle 22.12.	4. adventní
8 h. Lukavice	Iz 7,10-14 Ž 24
9 Mistrovice	Řím 1,1-7
9.30 Orlice	Mt 1,18-24
15 h Letohrad	bohosluzba smíření

úterý 24.12.	Štědrý den	16 h. Orlice
středa 25.12.	Slavnost Narození Páně	
8 h. Letohrad	Iz 52,7-10 Ž 98	
9 Mistrovice	Žid 1,1-6	
9.30 Orlice	J 1,1-18	

čtvrtek 26.12.	Svátek sv. Štěpána
8 h. Lukavice	Sk 6,8-10; 7,54-60
9 Mistrovice	Ž 31
9.30 Kunčice	Mt 10,17-22

sobota 28.12.	18 h. Letohrad
neděle 29.12.	Svátek Svaté Rodiny
8 h. Lukavice	Sir 3, 3-17a
9 Mistrovice	Ž 128 Kol 3:12-21
9.30 Orlice	Mt 2,13-23

úterý 31.12.	15 h. Kunčice
středa 1.1.	Slavnost Matky Ježíšovy
8 h. Letohrad	Nm 6,22-27 Ž 67
9 Mistrovice	Gal 4,4-7
9.30 Orlice	Lk 2,16-21

sobota 4.1.	18 h. Letohrad
neděle 5.1.	Slavnost Zjevení Páně
8 h. Lukavice	Iz 60,1-6 Ž 72
9 Mistrovice	Ef 3,2-6
9.30 Orlice	Mt 2:1-12

sobota 11.1.	18 h. Letohrad
neděle 12.1.	Ponoření Ježíše do Jordánu
8 h. Lukavice	Iz 42,1-4.6-7 Ž 29
9 Mistrovice	Sk 10,34-38
9.30 Orlice	Mt 3,13-17

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, jazyková úprava Jana Kalousková • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz • uzávěrka je 20. každého měsíce
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: BarBar Design, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741